

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی زنجان

دانشکده پزشکی

پایان نامه برای اخذ درجه دکترای پزشکی عمومی

عنوان

بررسی فراوانی و پیامدهای انواژیناسیون در شیرخواران بستری در بخش اطفال

بیمارستان آیت الله موسوی زنجان در سال های 1395-1400

استاد راهنما:

دکتر رضا مهدیان جویباری

استاد مشاور:

دکتر محمداسحاق روضه

دکتر فرزانه کرمی تنها

دکتر امیرحسین لادن

دانشجو:

سجاد محمدیان محمودجیق

مهر 1402

چکیده

مقدمه: انواژیناسیون یکی از شایع‌ترین علل اورژانس‌های جراحی شکم در شیرخواران و کودکان است. پژوهش حاضر با هدف تعیین فراوانی و پیامدهای انواژیناسیون در شیرخواران بستری در بخش اطفال بیمارستان آیت‌الله موسوی زنجان در سال‌های 1400-1395 انجام، و پس از اخذ کد اخلاق، فرایند پژوهش آغاز شد.

موارد و روش بررسی: این پژوهش از نوع مطالعات بررسی مقطعی محسوب می‌شود. تمام شیرخواران (کودکان زیر 2 سال) که به‌علت انواژیناسیون در بخش اطفال بیمارستان آیت‌الله موسوی زنجان در سال‌های 1400-1395 بستری شده‌اند، جامعه مورد مطالعه در این پژوهش را تشکیل می‌دهند. پس از اخذ مجوزهای لازم، چک‌لیستی متناسب با جدول متغیرها تهیه شد. در مجموع، طبق معیارهای ورود و خروج، 68 شیرخوار مبتلا به انواژیناسیون از میان 28257 شیرخوار بستری‌شده شناسایی شدند. پذیرش و/یا بستری آن‌ها در این بیمارستان به‌عنوان معیار ورود، و ناقص بودن پرونده و تشخیصی به جز انواژیناسیون نیز معیار خروج در نظر گرفته شده است. در این پژوهش به‌منظور نمونه‌گیری، از روش تمام‌شماری گردآوری اطلاعات استفاده شد. سپس، جداول فراوانی و آزمون کای-دو، و از طریق نرم‌افزار SPSS، برای تجزیه و تحلیل داده‌ها بکار گرفته شدند.

نتایج: طبق یافته‌ها، میزان بروز انواژیناسیون شیرخواران در زنجان 240.6 مورد از 100000 شیرخوار برآورد می‌شود که حکایت از شیوع بالای انواژیناسیون شیرخواران در منطقه مورد مطالعه دارد. انواژیناسیون در میان شیرخواران پسر (70.6٪) شایع‌تر بوده و بیشتر در طول سال اول زندگی (64.7٪) بین 6 ماهگی تا یکسالگی رخ می‌دهد (47.2٪) که عمدتاً به بستری (97.1٪) منجر شده است و یک چهارم ایشان (25٪) پس از 2 روز بهبود یافته‌اند. بیشترین مراجعات در شش ماهه نخست 1399 (17.6٪) ثبت شده است. انواژیناسیون ایدئوپاتیک (72.1٪) نوع غالب در گروه مورد بررسی بود. علائم سه‌گانه انواژیناسیون شیرخواران در این منطقه را می‌توان به‌ترتیب، (1) تهوع و استفراغ، (2) بیقراری و گریه‌های تسلی‌ناپذیر و (3) درد کولیکی شکم ذکر کرد. براساس یافته‌های سونوگرافی، در بیش از دو پنجم موارد، بزرگترین لوپ گزارش‌شده بین 15 تا 45 میلی‌متر بوده است. در بیشتر موارد انواژیناسیون فاقد پیامد و مراجعه مجدد به بیمارستان بود و در موارد اندکی با عود انواژیناسیون، انسداد روده و سایر عوارض مواجه بوده‌ایم. طبق یافته‌ها، در سطح معناداری 0.05، از نظر دو متغیر پیامدهای انواژیناسیون و میزان موفقیت جاندازی، تفاوت معناداری در بیماران مبتلا به انواع مختلف انواژیناسیون مشاهده شد ($p\text{-value} < 0.05$). اما هیچ رابطه معناداری بین نوع انواژیناسیون و متغیرهای جمعیت‌شناختی شامل سن، جنسیت و وزن بیمار مشاهده نشد ($p\text{-value} > 0.05$). همچنین، طبق یافته‌ها، رابطه‌ای بین مدفوع ژله‌ای خونی و نوع انواژیناسیون وجود ندارد و در مجموع، 10٪ امکان مشاهده مدفوع ژله‌ای خونی در انواع مختلف این بیماری وجود دارد.

بحث و نتیجه‌گیری: در پژوهش حاضر، جاندازی به روش‌های غیرجراحی اقدامی ارجح (38٪) نسبت به جاندازی جراحی یا لاپاراتومی (31٪) محسوب می‌شود که حاکی از وضعیت نسبتاً مناسب خدمات درمانی ارائه‌شده، مراجعه نسبتاً زود هنگام بیماران به بیمارستان پس از بروز علائم اولیه، و مداخله سریع درمانی است که به تبعیت از سیستم‌های درمانی پیشرفته، جاندازی جراحی را به موارد خاص محدود ساخته است. درنهایت، این پژوهش نرخ موفقیت 68 درصدی را برای مداخله‌های درمانی انواژیناسیون نشان داد. طبق یافته‌ها، ارتباط بالقوه بین همه‌گیری کووید-19 و شیوع انواژیناسیون شیرخواران مستلزم بررسی بیشتر است.

کلیدواژه‌ها: انواژیناسیون، پیامد، شیرخواران

